

UNESCO ekspertų susitikimas dėl muziejų ir jų rinkinių apsaugos ir pristatymo visuomenei

**Rio de Žaneiras, Brazilija
2012 m. liepos 11-14 d.**

Pagrindinis susitikimo tikslas – pateikti galimų muziejų ir jų rinkinių apsaugos ginkluoto konflikto bei pristatymo visuomenei taikos metu modelių įvertinimą UNESCO Vykdomajai tarybai peržiūrai 2012 m. spalio mėnesį vyksiančios 190-osios sesijos metu.

Susitikimo metu diskutuota apie kultūros vertybių apsaugą ginkluoto konflikto metu bei grąžinimą į kilmės šalis neteisėto pasisavinimo atvejais, muziejaus vaidmenį šiuolaikiniame nuolat besikeičiančiame pasaulyje ir su šiais iššūkiais susijusius sunkumus, išskylančius muziejams siekiant tinkamai vykdyti savo misiją, apie būtinybę iš klasikinio muziejaus tapti kultūrinės įvairovės forumais, formalaus ir neformalaus ugdymo centrais. Išskirtas ir muziejų gebėjimas patiems generuoti pajamas tokiu būdu prisidedant prie šalies ekonomikos augimo. Buvo aptarta būtinybė tarptautiniu ir nacionaliniu lygmeniu suderinti egzistuojančius tarptautinius dokumentus, susijusius su muziejų veikla, ypačingai didelį dėmesį skiriant dokumentams, kurie apsprendžia muziejų veiklą ginkluoto konflikto arba stichinės nelaimės metu bei parengti nacionalinius dokumentus, reglamentuojančius tarptautinių dokumentų (konvencijų, protokolų ir kt.) įgyvendinimą šalyse narėse.

Parengtos rekomendacijos, kurios daugiau skirtos nacionalinėms valdžios institucijoms, kuriose aiškiai įvardinama būtinybė parengti bei įgalinti juos praktiškai taikyti muziejų veikloje dokumentus, susijusius su nacionaline muziejų politika: muziejų veiklos reglamentavimas, muziejų vertinimas, žmogiškųjų išteklių formavimas (profesiniais mokymais, naujų įgūdžių formavimu, naujų kompetencijų ugdymu ir pan.), informacinių technologijų naudojimas muziejų veikloje bei rizikos mažinimas (prevencijos) bei apsaugos priemonių stiprinimas muziejuose (apsauga nuo vagysčių, avarinės parengties planai ir tvarkos, nelegali prekyba kultūros vertybėmis ir pan.)

Rekomendacijose taip pat buvo išvardintos ir galimos priemonės, kuriomis kiekviena šalis narė pagal savo galimybes galėtų įgyvendinti siekiant tikslų: tarpinstitucinis bendradarbiavimas, apsikeitimas gerosios patirties pavyzdžiais, profesiniai mainai tarp švietimo ir mokslo institucijų ir muziejų, kolekcijų mobilumo skatinimas, nacionalinių ir tarptautinių organizacijų ir tinklų (ICOM, UNESCO, NEMO ir kt.) pasitelkimas į pagalbą formuojant ir įgyvendinant nacionalinę muziejų politiką.

Ekspertų susitikime kalbėta ir apie tinkamų šaltinių muziejų veikloms įgyvendinti užtikrinimo galimybes. Kaip rekomendacijos pateiktos keletas galimybių, kaip kiekviena šalis narė galėtų labiau skatinti muziejų veiklą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu: šalies biudžeto asignavimų muziejams didinimas, privataus sektoriaus ir muziejų bendradarbiavimo skatinimas, muziejų dalyvavimo tarptautiniuose projektuose

skatinimas didinant nacionalinį finansavimą, tarptautinių organizacijų, dirbančių muziejų ir jų rinkinių apsaugos bei pristatymo visuomenei srityje rėmimas.

Parengtos rekomendacijos buvo pateiktos UNESCO Vykdomajai tarybai, kuri jas priėmė ir patvirtino.

1998 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos Seimas ratifikavo UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvenciją, priimtą 1954 m. gegužės 14 d. Hagoje bei jos Pirmąjį protokolą. 2001 m. lapkričio 13 d. buvo ratifikuotas ir šios konvencijos Antrasis protokolai. Visi šie dokumentai tapo privalomi Lietuvos Respublikai.